

255557 – قۇربانلىق قىلىدىغان كىشىنىڭ توي زىياپىتى بېرىدىغان كىشى بىلەن شىركىلىشىشى ۋە توي زىياپىتىدا بەلگىلەنگەن ئۆلچەم توغرىسىدا

سۇئال

تۇغقانلىرىمىز قۇربان ھېيتىنىڭ ئىككىنچى كۈنى توي زىياپىتى بېرىش مەقسىتىدە بىر كالا ئۆلتۈرمەكچى، بىز سۈننەت بولغان قۇربانلىقنى مەقسەت قىلىپ ئۇلارغا شېرىك بولساق، قۇربانلىقىمىز ئادا بولامدۇ؟، بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

ئىخچام جاۋاب

شۇنىڭ

ئۈچۈن، سىز

قۇربانلىق نىيىتى بىلەن كالىنىڭ

يەتتىدىن بىرىگە تۇققانلىرىڭىز

بىلەن شېرىك بولسىڭىز بولىدۇ، ئۇنىڭدىن ئاز بولۇپ

قالسا توغرا بولمايدۇ، باشقىلار قالغان گۆشنى ئۆزى خالىغانچە توپغا زىياپىتى ياكى باشقا ئىشلارغا ئىشلەتسە بولىدۇ.

دېققەت

قىلىنىدىغىنى: قۇربانلىق

قىلىنىدىغان كالا ئىككى ياشتىن كىچىك بولۇپ قالماسلىقى كېرەك، ئۇنىڭدىن

كىچىك بولسا،

گەرچە ئۇ گۆشى كۆپ بولسىمۇ قۇربانلىقتا

يارمايدۇ.

(41899) – نومۇرلۇق سوئالنىڭ

جاۋابىغا قارالسۇن.

ئاللاھ

تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.

تەپسىلى جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەتۋە سالاملىرى بولسۇن.

بىرىنچى:

توي زىياپىتى مېھمانلارغا ھەر قانداق يىمەكلىكنى بېرىش بىلەن ھاسىل بولىدۇ، ھەتتا ئارپا بولسىمۇ بولىدۇ.

"پىقھى توپلاملىرى" 45-توم، 250-بەتتە مۇنداق دېيىلگەن: ھەنەپى، مالىكى، شافىئى ۋە ھەنبەلى مەزھىپىدىكى پىقھى ئۆلىمالىرى: توي زىياپىتىنىڭ تۆۋەن ئۆلچىمى يوق، ھەر قانداق يىمەكلىك بەرسە سۈننەت ھاسىل بولىدۇ، گەرچە ئىككىمۇ ئارپا بولسىمۇ بولىدۇ، - دېگەنقاراشنى تۇتقان، چۈنكى سەھىھ ھەدىستە: **پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بەزى ئاياللىرىنىڭ توي زىياپىتىنى ئىككىمۇ ئارپا بىلەن ئۆتكۈزگەن دەپ كەلگەن.**

قازى ئىياز رەھىمەھۇللاھمۇ ئۆلىمالارنىڭ: توي زىياپىتىنىڭ تۆۋەن ئۆلچىمى يوق، قايسى نەرسە بىلەن توي زىياپىتى بەرسە سۈننەت ھاسىل بولىدۇ، - دېگەن بىرلىك قارىشىنى نەقىل قىلىدۇ.

ئىمام شافىئى رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: ئىمكانىيەتتە بار كىشى ئۆزىنىڭ توي زىياپىتىنىڭ ئەڭ تۆۋەن ئۆلچىمى بىر قويدۇر، ئىمكانىيەت بولمىغان كىشىلەر ئۈچۈن كۈچى يەتكەن نەرسىلەر بىلەن بولىدۇ، چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئابدۇرەھمان ئىبنى ئەۋىپ رەزىيەللاھۇئەنھۇ توي قىلغان ۋاقىتتا ئۇنىڭغا: **بىر قوي ئۆلتۈرۈپ بولسىمۇ توي زىياپىتى بەرگەن دېگەن.**

نەشائى رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: ئەسكەرتىش سۈزىدىنمەقسەت: تولۇق زىياپەتنىڭ تۆۋەن ئۆلچىمى بىر قويدۇر. ئەگەر زىياپەت بەرگۈچى باي كىشى تۇرۇپمۇ، ھەر قانداق يىمەكلىك بىلەن توي زىياپىتى بەرسە بولىدۇ، بۇ نىكاھ ئوقۇلغاندا شىكەر ۋە باشقا نەرسىلەر دىنھازىرلىنىدىغان يىمەكلىك ۋە ئىچىملىكلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

ھەنبەلى ئۆلىمالىرىدىن بۆلىكى: توي زىياپىتىنىڭ بىر قويدىن ئاز بولماسلىقى ياخشى ئىكەنلىكىنى ئوچۇق بايان قىلغان.

زەركىشى رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: **بىر قوي بولسىمۇ زىياپەت بەرگەن دېگەن سۆزىدىكى، "قوي" دېگەن سۆز ئەڭ ئاز ئۆلچەمنى بىلدۈرىدۇ، يەنى: قويدەك ئاز نەرسە بىلەن بولسىمۇ، - دېگەنلىكى بولىدۇ.**

مىرداۋى رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: يۇقارقىلاردىن توي زىياپىتىنىڭ قويسىز بولسىمۇ بولىدىغانلىقى بىلىنىدۇ، ھەدىستىن: قويدىن چوڭراق نەرسە بىلەن زىياپەت بىرىشنىڭ ئەۋلا ئىكەنلىكى ئىپادىلىنىدۇ، چۈنكى قوي تۆۋەن ئۆلچەم قىلىندى.

ئىككىنچى:

قۇربانلىققا تۈگە ياكى كالىنىڭ يەتتىدىن بىرى يېتىدۇ، بۇنى ئىلگىرى (45757) - نومۇرلۇق سوئالنىڭ جاۋابىدا بايان قىلدۇق.

ئۈچىنچى:

كالا ياكى تۈگىدە شېرىك بولغانلارنىڭ بەزىسى قۇربانلىقنى مەقسەت قىلماستىن، توي زىياپىتىگە ئىشلىتىش ياكى يېيىش ياكى سېتىش ياكى باشقا مەقسەتلەر ئۈچۈن گۆشكە شېرىك بولغان بولسىمۇ توغرا بولىدۇ.

ئىمام نەۋەۋىي رەھىمەھۇللاھ "ئەلمەجمۇئە" 8-توم، 372-بەتتە مۇنداق دېگەن: "قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تۈگە ياكى بىر كالىدا يەتتە كىشى شېرىك بولسا بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر ئائىلە كىشىلىرى بولسىمۇ، ياكى ئايرىم-ئايرىم كىشىلەر بولسىمۇ، ياكى بەزىلەر گۆشنى مەقسەت قىلسىمۇ توغرا بولىدۇ، بۇ شېرىكلىككە ئەھمىيەت ئاللاھقا يېقىنلىشىشنى ئويلاپ قۇربانلىق قىلغۇچىسىمۇ بولىدۇ، قۇربانلىق نەزىر ئۈچۈن بولسىمۇ ياكى نەپلە بولسىمۇ بولىدۇ، بۇ بىزنىڭ قارىشىمىز، ئىمام ئەھمەد ۋە باشقا كۆپچىلىك ئۆلىمالارمۇ مۇشۇنداق دېگەن".

ئىبنى قۇدامە رەھىمەھۇللاھ "ئەل مۇغنى" 13-توم، 363-بەتتە: تۈگە ۋە كالا يەتتە كىشىگە يېتىدۇ، بۇ كۆپچىلىك ئائىلەلەرنىڭ قارىشىدۇر، - دېدى. ئۇنىڭدىن كېيىن بۇنىڭغا دەلىل بولىدىغان ھەدىسلەرنى بايان قىلىپ: بۇ ھۆكۈم ئىسپاتلىنىدىكەن، شېرىك بولغۇچىلار بىر ئائىلىدىن بولسىمۇ ياكى بولمىسىمۇ، پەرھىز قۇربانلىق قىلغۇچىلار ياكى نەپلە قۇربانلىق قىلغۇچىلار بولسىمۇ، بەزىلەر ساۋاپ مەقسەت قىلىپ، يەنە بەزىلەر گۆشنى مەقسەت قىلسىمۇ بولىدۇ، چۈنكى بەزى كىشىگە ئۆز نېسىۋىسى كۇپايە قىلىدۇ، باشقىلارنىڭ نىيىتىنىڭ قانداق بولىشى ئۇ كىشىگە زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ.